

2011. április 30. szombat
 Márk evangéliuma 1,16–20

Dr. Bekő István Márton

1,16 Amikor a Galileai-tenger partján járt, meglátta Simont és Andrást, a Simon testvérét, amint hálót vetettek a tengerbe, mivel halászok voltak; **1,17**és így szólt hozzájuk Jézus: "Jöjjetek utánam, és emberhalászokká teszlek benneteket." **1,18**Erre azok a hálókat otthagya azonnal követték őt. **1,19**Amikor kissé továbbment, meglátta Jakabot, a Zebedeus fiát és Jánost, a testvérét, amint a hálóikat rendezgették a hajóban; **1,20**és azonnal elhívta őket, azok pedig apjukat, Zebedeust a napszámosokkal együtt a hajóban hagyva, elmentek őutána.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Az első fejezet eseményei nagyobb időegység történéseit összegzik: az üdvtörténeti előkészítés után Jézus megkeresztelése és megkísértése következik. A leírások nem törekednek a részletes bemutatásra. Az evangélista számára fontosabb az ismertetés teológiai üzenete: Isten Fia a Lélek birtokosaként szembe száll a Sátánnal, Isten Országáa hirdetőjeként felszólít a megtérésre és hitre. Jézus tömör igehirdetése

után az tanítványok elhívása következik, majd az ún. kapernaumi nap.

16–20. vers – Az első négy tanítvány elhívása

A szakaszban két testvérpár elhívását olvassuk. Mindkét leírás tartalmazza az elhívástörténetek formailag jellegzetes elemeit: az elhívó az elhívandót mindennapi teendői végzése közben szólítja meg, és egyszerű szavakkal követésre szólítja fel. A megszólított azonnali döntéshozatal előtt áll. E kettős leírás ótestamentumi párhuzamát a teológia az Illés-Elizeus elhívástörténetben ismeri fel (1Kir 19,19–21).¹ Az evangélium kiemeli Jézusnak hatalommal elhangzó megszólítását. Mindkét történetet Jézus cselekvése uralja: megy/jár, meglát, szól/hív. A megszólítottak az engedelmes követésük (ήκολούθησαν ill. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ) által válnak cselekvővé.

A két történet helyszíne a galileai tenger. Jézus Galileából ment el a Jordánhoz megkeresztelkedni, és ugyanoda tért vissza. Simon és András, az első testvérpár a halászháló kivetésével (ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ θαλάσῃ) foglalatzkodott. E cselekvés az esti ill. éjjeli halászat része. A leírás nem árulkodik a napszakról, amelyben az elhívás megtörténik. Jézus a tenger partján jár, megpillantja őket és a követésére hívja. A szöveg nem árulkodik a kritériumról, ami alapján Jézus a testvérpár mellett dönt. Megszólítása a szuverenitásáról árulkodik. Jézus szava kiemeli a követéssel járó változást. Akik eddig halfogással foglalkoztak, ettől kezdve emberek halászata lesz a feladatuk (δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἄλιεις ἀνθρώπων). Isten Országával összefüggésben, az emberhalászat emberek meggyőzését jelenti, vagyis a Jézus által is hirdetett evangélium továbbmondását, ami az Úr feltámadása után következik. Az elhívottak válaszárol nem értesülünk, helyette a cselekvésük fejezi ki a feleletüket. A leírás beszámol a tanítványság vállalásának azonnaliságáról. Az εὐθὺς Isten Országával áll kapcsolatban. A határozószó kiemeli, hogy a döntés és követés nem odázható el, nem kaphat helyet a késedelem.

A második elhívástörténet az elsőhöz hasonlít. Helyszín, megszólítottak mestersége, időpont, megszólítás – követi az előbbi történet sémáját. A megszólítottak Zebedeus fiai, Jakab és János. A jelenetben több mellékszereplő is megjelenik, így Zebedeus és a napszámosok. Jakab és János esetében a követés azt jelentette, hogy atyjukat és a napszámosokat hátrahagyták. A négy tanítvány elhívásának megkülönböztető jellege van, ők azok a szemtanúk, akik kezdettől fogva Jézus mellett vannak. Ugyanakkor képviselési és típus

¹ J. GNILKA: *Das Evangelium nach Markus*, EKK II/1. Zürich und Neukirchen-Vluyn, Benziger-Neukirchener Verlag, 1998, 5, 74–75.

jellegük van, mert bennük Jézus egyháza jelenik meg.² Dóka Zoltán úgy fogalmaz, hogy „Jézus hatalmas szava nem külső kényszer, hanem meghívás a vele való közösségbe. Jézus követése tudatosan igent mondó, belső engedelmességből fakad.”³

---

² L. SCHENKE: *Das Markusevangelium*, Stuttgart, Kohlhammer Verlag, 2005, 68–69.

³ DÓKA Z.: *Márk evangéliuma*, Budapest, A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, 1977, 47.

Prédikációvázlat

A Heidelbergi Kátével valljuk, hogy Isten Fia a világ kezdetétől a végéig, az Igéje és Szentelke által, magának, olyan sereget gyűjt, amely meg-egyezik a hitben, és örökéletre elválasztott. E sereg az egyház. A Káté azt a vallomást is szájába adja az egyháztagnak, amely által a hívó a személyes hitét is megszólaltatja: hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok, s mindörökké az maradok. Az Ige ugyanerről szól: elmondja, hogy az egyházat Isten Fia gyűjti, milyen a megszólításra

adott válasz, s mit jelent a református anyaszentegyházhoz való tartozás ma? Alapvető kérdések ezek, amelyek egyháztól elidegenedő korunkban éles aktualitással szólnak.

1. Isten Fia sereget gyűjt

Az Ige arról tudósít, hogy Jézus elhívja Simont és Andrást, Jakabot és Jánost. Tanítványokká teszi őket. Mindennapi életükben szólítja meg őket Isten Fia. Halászok, akik a halászat mesterségéből tartják fenn magukat és családjukat. Ebben az állapotban érkezik hozzájuk az Úr, és szólal meg számukra a hívása. A Lélek birtokában lévő Jézus keres magának követőket. Mai szemünk előtt úgy lép fel, mint egy vállalkozó. Más munkát ígér az elszerződőknek. Vagy olyan, mint egy hadvezér, aki katonákat toboroz. Az Ige szerint azonban Jézus az Isten Fia, a Lélek birtokosa, aki tanítványokat-követőket hív el. A megszólítás egy ígéretet is megfogalmaz az egyik esetben – a másikban azonban semmit. Simonnak és Andrásnak emberhalászatot ígér, Jakabot és Jánost csak a követésére hívja. Nem egyforma az elhívás? Formai különbségek vannak, de a küldetés ugyanaz. Jézus ugyanahhoz a szolgálathoz hívja Jakabot és Jánost is, akárcsak Simont és Andrást: embereket halászni, vagyis az igehirdetés örömezenete által minél több embertársat befogni Krisztus hálójába.

Az elhívó ma is az Úr Jézus. Odalép életünkhöz. Az Istentől elidegenedett világban szólít meg, ott, ahol sokan gondolkodnak, hogy kilépjenek az egyházból, sokan akarnak maguk képére és hasonlatosságára egyházat alkotni, és sokan tekintik az egyházat szolgáltató intézménynek. A vallási analfabétizmus és a do-it-yourself-hitek korában alázattal fordulunk az Igéhez, hogy tanítson bennünket. Az Ige azt mondja, hogy Isten Fia ma is meghív: Ige, igehirdetés által. Bár ma a meghívás közvetetten érkezik el hozzánk, mégis Jézus egykori meghívásának folytatása. Aki tanítványait elhívta és emberek halászatát ígérte, Ő szólít meg bennünket is, ma élő embereket, és reánk is reánk bízva a meghívás szolgálatát. Célja: előbb velünk megismertetni Isten Országát evangéliumát, majd minket az evangéliumnak a szolgálatába állítani.

2. Válasz a meghívásra

A meghívást döntés követte. Az Úr mindkét testvérpárnak ugyanazt nyújtotta: kövessék, ill. haladjanak a nyomában. A követés azt jelenti, hogy Jézus halad elől, aki pedig tanítványa, engedelmesen halad arra, amerre a Tanító vezet. Az irányt ő ismeri, a célt ő tudja, nincs övéi előtt rejtegetni valója, és az övéi rábízhatják magukat. Jézusban maga Isten halad az övéi előtt. Az első tanítványok magatartása példaértékű: nem tétovázni, nem keresnek kibúvót, nem késlekednek, nem magyarázkodnak. Azonnal követik. Szava ma is döntést vár tőlünk. Jézus különlegessége teszi ezt, hogy a megszólított személyesnek érzi a szót. A válasz nem egyszerű. Kötelékeink vannak, bejáratos hétköznapijaink, amelyek bilincseikkel láncoltak a mókuskerekhez. Jézus szava ebbe az egyhangúságba szól bele, ebben vár választ. Milyen választ adok a mindennapokban? Tudok-e szakítani megkötöttségeimmel? Át tudok-e lépni az akadályokon, hogy kövessem őt? Az Ige azonnalíagról beszél. Jézus szava, ügye nagyon fontos! Nem tűr elodázást! Az igazi tanítvány az, aki felismeri benne az életére igényt tartó Urat, és dönt mellette. Az ő oldalán, neki engedelmességgel tanuljuk a tanítványságot.

3. E seregnek én is élő tagja vagyok

A Krisztusról szóló üzenet felszabadító hír. Aki tanítvánnyá lesz, annak élete változás elé kerül. Simon és András elhagyják a hajót, és emberhalásszá lesznek. Jakab és János, a Zebedeus fiai otthagynak atyjukat. Nem elhagyják, hanem atyjuk fiaként meghallják a hívó szót, és döntenek amellett, aki már döntött felőlük. Nálunk, reformátusoknál Krisztus előzetes döntését fejezi ki a megkeresztelésünk, majd a viszontválaszra a konfirmáció ad lehetőséget. De hívó életünk újra és újra hallja a megszólítást, tudatosan dönteni kell mellette, egyháztagságunk élővé kell váljon. Nagy bajunk a közöny, a nem-törődömség, a peremre szorulás, a bezárkózás és elzárkózás, a magányos vallásosság, a saját felfogások előnyben részesítése stb. Ha e hangokat részesítjük előnyben, hol marad a Krisztusnak való engedelmesség? Sok egyháztag az összeférhetetlenséggel és a haraggal magyarázza a tanítványi seregből való elmaradást: bizonyára van hibája a lelkipásztornak, de van a gyülekezeti tagnak is. De jó lenne mindkét oldalról elindulni, és Krisztus színe előtt

találkozni! De jó volna tunyaságot, közömbösséget, elodázást vagy haragot félretenni, és az elhívásunkat komolyan venni! Hiszen mindannyian meghívottak vagyunk! Mindannyiunkon ott a keresztség jele! Mindannyiunktól elvárja az Úr, hogy kövessük őt! De jó lenne szívbe, értelemben belevésni: mindannyian tanítványok vagyunk, s az igazi meghívó az Úr! Ámen.